

liko: Njiva, kakor sem jo kupil od soseda, ta mi rodi sam plevél. Izpusti ta in postavi breznaglasnico mi za prvo samostalno besedo, to je, rodi, pa imaš pravi red.

Naš pregrešek pa je ravno to, da pokazno zaime ali veznik izpustimo, ali se dalje ne menimo, da bi breznaglasnici, ki sama ne more stati, priskrbeli podporo.

Kar smo rekli tukaj, veljá tudi, kadar je medstavljeni stavek participialna konstrukcija. Na priliko: Turki, pobiti pod Dunajem, razbežali so se na vse strani (ali: na vse strani so se razbežali). Zakon, primerno razglašen, vezaven je za vès narod. (Kon. sl.)

Spomini.

II.

Žolcpah — Sučava.

(Dalje.)

In tiho sva korakala v prelepem gorenskem jutru naprej — vsaki v svojih mislih, da sva prišla do hiše na levi strani ceste, štepih, in zdi se mi kamnito korito in miza pred hišo. Tam se oddahneva, zajterkujeva. Bila je rojstna hiša rajnega misijonarja Kociančiča. Mirno spi blago srce v daljni zemlji!

Solnce je strašno peklo, ko ob 11. do Naklega prideva. Stopiva v snažno hišico blizo v sredi vasi. „Kaj bota kaj?“ — naju vpraša precej postarana, čokata Gorenka. „Kruha pa polič vina.“ „Če hočeta, ravno rezance režem, bota pa na župi imela.“ „Tudi prav, mamica, le prinesite, kar kaj morete, bova že kósa.“ Tone pravi: „jaz pa pojdem malo po vasi gledat“ — jaz sem si pa v torbici nekaj popravljaj; al hitro se smehač primizurka nazaj: „pojdi še ti gledat!“ mi kaže s porednim smehom. Jaz v lopo stopim. Joj! — na dilici, kjer so mamica testo mesili za rezance, stoji mogočna okrogla tobakira odprta. Trikrat mamica v testo zagrabi in enkrat v tobakiro, sopet trikrat v testo in sopet v tobakiro, in tako je šlo prav po taktu, da se nikoli niso zmotili, in jaz sem strmé jih precej en čas gledal, Tone se pa v hiši krohoče, da mu že sape zmanjkuje in se okna tresejo. „Čujte mamica“ — jaz na uro pogledam — „nama se le kolj mudí, ne moreva rezancov čakati, morava nocej še do Kaple“. In plačal sem vino in kruh, in bežala sva pred — rezanci, kakor da bi Turk za nama palil in davil.

Ko prideva iz vasi, vprašava, kako deleč bi še bilo do Kaple? „Kake štiri ure“. Dobro. V Naklem je bilo ravno poldan. „Lej! tako pa še ob času v Kaplo prideva, si pa tam bolje večerje brez hrvaškega žefrana dobiva“ — tako se tolaživa, in v strašni vročini jo mahava čvrsto naprej. — Ob treh pravi Tone: „Čuj! zdaj že ne more več deleč biti do Kaple, počiva se tukaj en malo, popraviva si cilindra, skrtačiva se, ali na kratko: skusiva si svojo od cestnega prahu in hudega snoja že zlo deruto toileto, kolikor se dá, popraviti“. In tako sva storila. Pod jablano se vsedeva in počivava v prelepi okolici; bilo je med Tupalčami in Preddvorom, ako se še prav spominjam. Ob 4. se vzdigneva, in sladke nade polna, da v kaki uri bo noga sopet stala na koroški zemlji v železni Kapli, in da bo želodec, ki je že celó kruliti jel, v svojih pravičnih željah gotovo zadovoljno ogleštan, greva memo prijazne grajšinice naprej — in prideva — v Kokro!

Ljuba duša! ktera si že kdaj iz Naklega v Kaplo hodila, ti se mi menda že davno na tihem smejaš, al meni kar nič ni bilo za smeh, ko nesrečnega jarka nikoli ni htelo biti ne konca ne kraja. Eno malo pred Fuksovimi fužinami naju sreča možak v cokljah, vès črn ogljar. „Čujte, oča! kako deleč pa še je do Kaple?“ — „Hm — v kakih 8 urah že prideta“. Na — to jo 'maš! — meni so usta odprte ostale; moj smejač se pa začne sopet na vès glas dreti. Ogljar naju en čas gleda, z glavo odkima, pa gré — češ menda nista prav — zdrava. Pri Fuksovih fužinah

se nič nisva mudila — le naprej — pa jezilo me je, da so se mi v Naklem tako zlagali.

Naprej — zmirom naprej po strašno dolgočasni soteski. In tema se že jame delati, v globoki grapi je voda tako votlo in enoglasno romonela, zdaj čez kako peč v penečem slapu zagrmela, in drugo vse tiho, tako nemo in molko, da je otožna, neizrečena žalost mi stisnula dušo, se mi oklenila srca. Minulo, sedanje, prihodnje se mi je po glavi vrtilo, — iz širokega, solnčnega dneva sem prišel v molko, samotno, tajno sotesko, — kam bo me peljala? Bog vé! Zamišljen grem za tovaršem, ki je vesel svojo smodkico palil brez skrbi. — Na enkrat se začne svitljeje daniti, soteska se razmakne, in zamaknjena stojiva na jezerskem planu.

„Jezerjani smo Jezerjani; nismo Kranjci, nismo Korošci — mi smo mi!“ — In jaz rečem: „Prav imate, Vi ste res — Vi! — Po jeziku in šegi vès Kranjec — spada vendar v koroško mejo. Pa kaj — kaj nam hočejo meje na papirju — kri in rod za tiste meje ne mara — unkraj ali takraj — en rod, ena ljubezen!“

Ne bom pozabil tistega večernega pogleda nikoli ne! Hodil in bival sem po prijaznih solnčnih goricah dolenskih krajev, po veselih, svetlih ravninah prelepe Hrvaške; a jezerski večer mi ni zginil iz spomina, in tudi ne tiha želja: „Tu bi kdaj rad bil!“

Solnce se je že čez Kočno potegnilo, zadnji žarki so se še upirali v velikanskega Grintovca rudečkaste stene, po katerih se je sneg še čisto blizo plana potegoval, da bi mislil, z roko bi ga lahko dosegel, in pred nama! oj takega zelenja ne vidiš lahko nikjer, kakor ga najdeš na Jezeru. — Memo novo zidane jezerske cerkve in sv. Andreja prideva do Štularja. Hiša je bila spodej zidana, zgorej lesena. Truden sem bil, da v resnici povem, tako, da kolen nisem čutil. Na klop za mizo splezam in zadremlem, preden še večerjo prinesejo — bele kave. Spraviva se spat. Mati, ali kdo že, nama posveti čez lojtre na dile. Petelin in kokoši začnejo jaskati, ko luč zagledajo, jaz sem se pa za svoje trudne noge in nečutne kolena pošlatal in zdihovaje premišljeval, kako se bo kaj na kurjih gredéh počivati dalo. Vodila s ključem zarožlja, enega poišče in vrata v izbo odpre. — Ah — še moj smeholin, ki se je smejal vročini in gladu, trudu in tabaku in cilindroma, še Tone je stal zijaje na pragu. Kratko le rečem, nobeno knezovo poslopje se take selitve ne sme sramovati, veliko srkalo, oljni kipi v pozlačenih okvirih, zagrinjala (gardine) na oknih — in postelje — visoke, ah, tako visoke! — da sva z mojo grlico, ki je že sopet kaj smešnega našla in smeh zibati jela, si morala stole (vse olikane kakor miza in omare) pristaviti, da sva se v nje splazila. Nog pa si z lojem in žganjem namazati nisva pozabila za jutro pot. — Spala sva, kakor da bi naju angeljci sami bili zibali. Ob sedmih se spraviva na pot. (Dal. sl.)

Ogled po svetu.

(Prebivavci vélikih mest po svetu). Najbolj na tesnem stanujejo ljudje v dunajskih hišah; na Dunaji stanuje v eni hiši okoli 60 ljudi, v Benetkah po 6, v Londonu po 10, v Rimu po 13, v Monakovem po 19, v Parizu po 35, v Berlinu po 45, v Petrogradu po 54. Najtesniše tedaj so ljudje v avstrijskih in rusovskih hišah natlačeni.

(Duhovnov v našem cesarstvu) je čez 55.000, izmed katerih jih je okoli 40.000 posvetnih, 10.000 je menihov. Nun je okoli 5000.

Dopisi.

V Beču 4. sušca. V 2. zvezku „Stimmen aus Innerösterreich“ sem čital dopis iz Maribora, ki zasluži, da ga